

2017-12-27

Referat av dom – kväverening

Krav på skyddsåtgärder måste vara både miljömässigt motiverade och ekonomiskt rimliga. Att enbart ange att en anläggning är placerad inom 100 meter från öppet vatten är inte tillräckligt som skäl för att kräva kväverening vid ett avloppsreningsverk dimensionerat för 360 pe.

Referat av dom den 14 juli 2017 från Mark- och miljööverdomstolen, mål nr M 1382-17.

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen (nämnden) beslutade den 15 juni 2016 att förelägga Hällefors kommun, i egenskap av va-huvudman, att förbättra den befintliga avloppsanläggningen [REDACTED] eller att installera en ny avloppsanläggning, så att vissa utsläppskrav skulle klaras. Ett av de krav som angavs i beslutet var att ”avloppsanläggningen kan förväntas uppnå minst 50 % reduktion av kväve (tot-N)”. Hällefors kommun har överklagat nämndens beslut i den del det avser krav på kväverening och yrkat att detta krav ska tas bort. Länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen har dock avslagit kommunens överklagande.

borttagen uppgift
enligt GDPR

Nämnden överklagade därefter till Mark- och miljööverdomstolen som bad Havs- och vattenmyndigheten att yttra sig.

Havs- och vattenmyndighetens yttrande

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har bland annat anfört följande i sitt yttrande. Om krav på kvävereduktion ska ställas på avloppsanläggningar dimensionerade för mindre än 10 000 pe ska det vara miljömässigt väl motiverat eftersom det både är kostsamt och tekniskt komplicerat att införa kvävereduktion i sådana anläggningar. Reduktionskraven i HaVs allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsvatten (HVMFS 2016:17) ska anpassas efter recipientens känslighet och efter vad som krävs för att undvika olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det är endast om en anläggning placeras på en plats med hög skyddsnivå avseende kväve som de allmänna råden rekommenderar att anläggningen bör utformas så att den uppnår minst 50 % kvävereduktion.

Mark- och miljööverdomstolen dom

Domstolen konstaterar inledningsvis att nämnden som skäl för kravet på kväverening har angett att det alltid är motiverat att kräva hög skyddsnivå för miljöskydd för avloppsanläggningar inom 100 meter från öppet vatten för att skydda ytvattnet. Mark- och miljödomstolen anser dock, i likhet med vad som anges i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17), att bedömningen måste göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området i fråga. Krav på kväverening i anläggningar av nu aktuell storlek ska vara miljömässigt väl motiverade. Åtgärden ska motverka en skadlig hälso- och miljöpåverkan och nyttan av åtgärden ska vara skälig jämfört med kostnaderna, jfr 2 kap. 7 § miljöbalken.

Av utredningen i målet framgår att avloppsanläggningens recipient, [REDACTED], är för liten för att vara statusklassad. Det finns dock vissa problem med övergödning i delar av recipientens avrinningsområde, bl.a. [REDACTED]. I inlandsvatten är det vanligtvis utsläpp av fosfor som leder till övergödning i form av ökad tillväxt av alger och annan vegetation. Inget i underlaget tyder på att kväve bidrar till övergödning i det berörda avrinningsområdet. Med hänsyn till de nu aktuella kväveutsläppens storlek och den potentiella retentionen av kväve i nedströms liggande sjöar, måste risken för påverkan på kustvatten bedömas vara försumbar. Mot bakgrund av vad HaV och Naturvårdsverket har yttrat samt vad som anförts i målet finner Mark- och miljödomstolen att det inte kan anses rimligt att kräva särskild kväverening i avloppsanläggningen. Hällefors kommuns överklagande ska därför bifallas i denna del.

borttagen uppgift enligt GDPR

borttagen uppgift enligt GDPR

Mer information

Mark- och miljödomstolens dom

Havs- och vattenmyndighetens yttrande